

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v.a. Tieri esterne 12 fl. v.a. pe unu anu sēu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatōria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrală a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 79.

Brasovu 23|11 Octobre

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Patru si trei-spre-diece Oct. 1872

serbatu in Naseudu.

Că unele momente, cari dupa parerea nostra nu sunt nice de cumu de trecutu cu vederea, se nu se dè pre venitoriu cu totulu uitarei, — cugetu, că nu voiu vorbi numai de claca, déca voiu cutedia a deserie diu'a de 4 si 13 Octobre, dupa cumu s'au serbatu in Naseudu, catu se va poté mai prescurtu si in modu sinceru. —

Patru Octobre că di onomastica a Maiestatei Sale Ces. si Regie Ap. Franciscu Iosefu I totu de un'a a incantatu si incanta anemele locuitelor districtului Naseudu, alipiti atatu de tare de Augustulu Domnitoru si August'ai Casa Domnitória; — déra de 4 Oct. mai este la locuitorii districtului Naseudu legata si alta suvenire, adeca: fundarea Gimnasiului de 8 clasi din Naseudu.

Amendoue momentele s'au serbatu si in anulu acest'a că si de alta data, in modulu urmatoriu:

In presér'a de 4 Octobre s'a iluminat edificiul gimnasiale in opidu. La Gimnasiu am vedutu mai multe transparente cu inscriptiuni in onoreea Maiestatiei, fundatorilor gimnasiului, in memoria completarei Gimnasiului, si unulu dedicatu amilor junimei romane studiouse cu inscriptiunea: „Ora et Labora“. —

La semnulu tresurilor junimea studiiosa insocita de unu coru vocal, si music'a instrumentale, cu flamure, pléca intre cantari dela edificiul gimnasiale catra edificiul locuintiei Capitanului supremu Alesandru Bohetielu, si apoi a Vice-capitanului: Florianu, unde -lu avorbi studentele de clasea 8 gimn. Ioane Tanco, astufeliu:

Ilustrisime Domnule Capitanu supremu!

Este alu diecelea anu, de candu junimea studiiosa dela gimnasiulu si celealte institute de invetiamantu din Naseudu, se apropia cu anema plena de reverentia, plena de pietate si recunoscidentia, de acestu edificiu, carele cuprende in sene pre Ilustrisimulu capu alu districtului romanescu Naseudu, spre a aduce in presér'a dilei onomastece a Maiestatei Sale cesarie si regie apostolice, Franciscu Iosefu I, atunci candu tōte popórale de sub sceptru Absburgicu se imbraca in vestimentu serbatorescu, Inaltu Augustu aceluiasi Domnitoriu, prin midiulocirea Ilustritatiei Vostre, adunc'a multiamita, pietate, si fidelitate, cari lega anemele fragede ale junimei studiose de Inaltulu Augustu Domnitoriu si Augustisim'a dinastia Absburgicu-lotaringica! —

A diecea óra este de candu junimea studiiosa intre cantari si semne de bucuria vene inaintea acestui edificiu, spre a da tributulu cuvenitul de recunoscidentia caruntelor betranetie ale Ilustritatiei Vostre pentru ingrigirea si ostenelele puse că capu alu districtului facia cu institutele de invetiamantu din Naseudu inca de in tempulu, candu ati pasit u pre acestu pamentu alu districtului Naseudu că capitanu supremu. —

Illustrissime! Vieti'a singuratecelor că si a popóralor este unu continuu esitu din si spre liber-

tate. — Spre acést'a au gravitatu nesuentiele popóraloru vechie, spre acést'a graviteza si adi, in seclulu asiá numitu alu luminilor, popórale pamantului! —

Si nece nu e mirare, ca-ce libertatea e filic'a cerului descensa in omu pre pamentu; e donulu acelu escelente divinu, prin carele redică creatoriulu pre omu preste celealte creature neratiunali si neintielegutórie ale rotogolului pamentu, facundulu fiertia ratiunale intielegutória.

Numai si numai prin libertate este omulu intru adeveru omu. Intielegu libertatea cea adeverata trasa intre marginile cuvenientiei, si nemicu mai multu. —

Déca libertatea fiacarui omu este repusa in eminenti'a spiritului preste materia, — cum ne spune filosif'a si mentea cea sanetósa, — si acést'a eminentia consiste in intelectu iluminat cu scientia adeverata, si in volia intarita pre in intelectu in apetarea celor bune, — si déca fia-care individu numai atuncia se poate folosi bene pentru sene si comunitate de libertatea cea intre marginile cuvenientiei opusa anarchiei, candu va posiede intelectu iluminat si volia confirmata in bene, ce numai prin scientia si virtute se poate castigá, cu atatu mai vertosu adeverat'a libertate a natiunilor pamantului si intregului genu omenescu conducutoria spre benele loru in genere si in specie numai atuncia va poté ave locu, candu individii singurateci, cari compunu aceleasi, voru ave intelectu iluminat si volia confirmata, indemana in bene. —

Acést'a inse se poate castigá numai si numai prin scientia si virtute! —

Si numai atuncea poate ave ceneva deplenu deceptu de a pretende tributulu libertatiei cuvenite, candu va fi facutu din partesi totu pentru că se fia deplenu capace spre a se poté bene folosi de libertate.

La din contra libertatea din filic'a cerului se preface in cea a intunerecului, si devine tiun'a natiunilor si a genului omenescu.

Acést'a ne areta esperientia storsa din vietia popóraloru dela fundarea genului omenescu pana in present.

Ilustrisime! Si natiunea romana, ali carei fi suntemu noi cu totii, inca-si are acelea aspirari că si celealte popóra ale pamentului, si pre totu deceptulu, ca-ce si ea e insusita cu aceeasi natura omenescă; — inse si ea are aceeasi detoria că si alte natiuni de azi cultivă individii că se fia apti de libertatea cuvenita. —

Acést'a inse numai si numai prin institute de invetiamantu si in specie nationali se poate castigá, efectui. —

Déca libertatea adeverata este unu tesauru asiá de mare pentru ori-ce individu că si natiune, si déca la acést'a numai prin adeverat'a cultura potemu se ajungemu, — ce bene mai mare, mai scumpu se poate face unui individu ori natiuni, decat candu i se face posibile calea spre a ajunge la ea, prin deschiderea de institute de invetiamantu si crescere. —

Unu atare actu maretii face Maiestatea Sa prea bunulu nostru Imperaturu, Rege si Mare Principe, Franciscu Iosefu I, gloriosulu reguante, atunci candu benevoli prea gratióse in mai multe restempure, a intari vol'a Romanilor granitari din districtulu Naseudului, pentru de a funda institute de

invetiamantu si crescere romane in Naseudu, incorandusi opulu de curundu prin confirmarea preinalta a dedicarei totoru veniturelor respective pentru sustinerea acel'asi scóle. —

Bunatatea acést'a parintiesca este inaintea ochilor nostri asiá de mare si scumpa, catu de mare si scumpa ne este adeverat'a libertate, care e calea spre dins'a. —

Intre atari semtimente — nu faciarite — ci sincere, purcese din anema, nu numai din gura, benevoiti Ilustrisime! a luá scientia despre reverentia, pietatea si semtiulu profundu de recunoscidentia celu partamu in anemele nostro catra Augustulu nostru Domnitoru Franciscu Iosefu I. si Augustisim'a casa domnitória Absburgicu-lotaringeca, — si pre calea cuvenita a o aduce la cunoșcientia Inaltului tronu alu Maiestatei Sale, apromitiendu din partea nostro totu ce potemu presta, că se potemu fi că Romani buni deplenu recuseatori fii, condusi de principiulu acel'a santu:

„Gratum hominem semper beneficium delectat, in gratum semel“

se potemu fi amesuratul mosiloru si stramosiloru nostri, firmi că stanc'a in credintia catra Augustulu Tronu alu Maiestatei Sale Cesario si Regie apostolicu: gloriosulu remnantu: Franciscu Iosefu I, caruia din anema filiesca-i uràmu unu dela Domnulu cerului si Domnulu pamentului „se traiasca la multi si fericiti ani.“

Ér' vóue Ilustrisime! carele in caletatea de Capitanu supremu alu acestui districtu romanescu, ati fostu si sunteti centrulu promovatoriu alu totororu intereselor acestui districtu, intelectuali si materiali, — ve uràmu dela Tatalu celu crescu conserbarea poterilor alese spirituali si corporali, că si de aci incolo se potemu figurá că centru promovatoriu alu totororu aspiratiunilor derepte si curatru romanesci ale poporului acestui districtu, dicundu-ve din adunculu anemei unu „se trai la multi ani“.

La care in absența Ilustritatiei Sale Dlui Capitanu supremu Alesandru Bohetielu, respunse Mgf. S. domnulu Vice-capitanu Florianu Portiu, in termini parintiesci multiamindu junimei, si intonandu si dinsulu: ca numai scientia si cultur'a redica natiunile, urà Maiestatei, caruia au scólele de multiamitu totu, unu se traiasca la multi ani. —

Dupa care intre urari, se traiasca Domnulu Vice-capitanu s'a departatul junimea catra edificiul vicariate, unde studentele de clasea 7 gimn. D. Steopoia, agrai pre Rd. d. Vicariu Gregorius Moisilu in acestu modu:

(Va urmá.)

Siedintiele dietali din Pest'a s'au amenat in 15 Oct. pana in 4 Novemb. — „Patria“, din Pest'si anuncia incetarea de a mai esi, planganduse de atacele, cu carii se regalisara deputatii deakisti, din causa, ca nu dau semnu de lupta nationale rezoluta. —

— Conservatismulu in Ungaria si a pornitul machin'a prin Sennyey si ce e mai curiosu, oposițiunea a decisu in Clubu alu sprigini pentru a returna min. Lonyay la desbaterile bugetului viitoriu. — Caus'a nationalitatilor are prospectu a deveni

obiectu seriosu parlamentariu, deca nu se trage firu de mnere printre buzele lesne creditorilor cu une expresiuni jidano-stapanesci. —

Cuventarea deputatului Parteniu Cosmă

rostita in camer'a Ungariei la 10 Octobre 1872.
(Urmare.)

Doue cestiuni contine emendamentulu nostru: cestiunea propria de nationalitate, si cea specialu transilvana.

Cestiunea de nationalitate pre catu este de profitabile si asecuratoria de patriotismu eftinu pentru altii, atatu este de ingrata, si casiunatoria si de neincredere pentru noi deputatii nationali, — de aceea inse me sentiu detoriu a starui, ca in catu mi-jerta modestele poteri, si in catu se pote asia in generalitate se reversu lumina asupr'a starii de asta-dia acestei cestiuni.

Cui nu-i place a fi amagitu, cine nu-si culege informatiunile d'in faime scornite cu scopu seducatoriu, ci d'in fonte curatu, si cine pre langa acestea mai scie inca a fi si justu, — negresit u va trebui se recunosca, cum-ca articlulu de lege 44. d'in 1868 despre egal'a indreptatire a nationalitatiloru, creatu in mediloculu celei mai mari irritatiuni, s'a dovedit u in prassa de nemultumitoru pentru nationalitat; ma si acelua care, nu-lu cunoce d'in prassa si nusi bate capulu cu modulu aplicarei acelei legi, de cum-va va studiu cu atentiu acea lege d'in insusi cuprinsulu ei, se va convinge si negresit u recunosc — de si pote nu publicu, dar' celu pucinu in intrulu seu — cum-ca legea acea nu este apta se multumesc nationalitatile.

Este pre apta spre aceea, că acele drepturi, ce se pare a le regulă, neci candu se nu le pota gustă acei-a, cari aru voi sé se folosesca de densele: si asie in desiertu cercamu intrinsa acelu efeptu mangaiatoriu ce-lu ascepta unu poporu insetosiatu dupa dreptate de la o lege buna, acea multumire generala ce este in stare se produca o lege perfecta si correspundetoria recerintielor tempului, — in desiertu o cercamu in accésta lege, ca-ci ea, cu lacunele cele multe ce contiene, a turburatu numai lucrulu, a deschisu calea nenumeratelor abusuri oficiose.

Ca-ci abstragandu dela impregiurarea, ca nu regulează drepturi nationali ci numai individuali, ea este compusa astu-feliu ca, de-si la parere unu paragrafu concede unu dreptu, urmează inse altulu care rapesc frumusieu acelu dreptu; ma este si astufeliu de paragrafu a carui conclusiune face illusoriu dreptulu ce pareá a concede inceputulu paragrafului. Cu unu cuventu o lege permisiva, lasata in voi'a judecatorielor si autoritatilor politice este acést'a, care in aplicarea sa, reiese totu-de-un'a in detrimentulu acelora in a caroru favore se crease la vedere.

Precum diseiu, legea acést'a s'a constatatu de nemuitumitoria in viet'a practica, si cum-ca despre acést'e in tota diu'a se pote convinge celu ce asta demnu a amblă dupa acést'a si a cercá treb'a acole, unde ea intr'adeveru esiste, adeca pre teritorie locuite de nationalitat, la judecatorie si autoritatile politice si in diurnalele nationaliloru, cari eschisivu sunt chiamate a interpreta sentiamente si opiniunea publica a nationalitatiloru, dar cari inse tote pana la unulu, incepndu dela celu mai radicalu pana la „Patri'a“ cea fondata, inspirata si sustinuta de guvern — dechiara legea nationalitatiloru de nemultumitoria si pretindu revisiunea acelei-a.

De siguru va sci acést'a si guvernulu d'in actele sale oficiose, ma lucrulu a devenit u acum'a la atat'a, in catu cestiunea de nationalitate a datu ansa insu-si forului de casatiune — care nu este chiamat a politisa — se faca si elu politica. In septemanile trecute adeca in siedintie plenarie de doue dile si-a spartu capulu cu intrebarea ponderosa: ore la tribunalulu reg. d'in Aradu, de la care capetase si superase degia mai multe cause romanesci — fostu-a in usu limb'a romana seu ba?

si dupa o lupta grea de doue dile in fine s'a enunciatiu, cum-ca propriamente dinsulu neci nu este competinte a decide in acestu-feliu de cause, acesta este chiamarea autoritatilor politice.

Deci partile litigante de aci inainte se substerna astufeliu de cause civile mai antaiu la autoritatile politice si numai dupa ce se va decide acolo cestiunea de nationalitate — cestiunea limbbei — se le apeleze in meritu de cum-va, firesce, nu au cadiutu d'in tempu.

Ma decurundu a facutu si mai multu: de unu tempu in coce, si mai cu sema de candu avemu judecatorie regesci cam pre o corda tote respinga causele romanesci si acolo unde dupa legea de nat. sunt indreptatite nationalitatile a pretinde respectarea limbbei loru in procesele civile, ma sunt si judecatorie de acelea unde judele distr. acceptéza era subjudele reiciéza fara exceptiune causele ce nu sunt scrisce in limb'a magiara.

Intr'unu astfelu de casu a trebuitu se decida a supr'a volniciei judecatoriei prime, si ce a facutu: a enunciatiu, cum-ca; de ora-ce procedur'a civile nu contsene neci unu paragrafu despre legea de nationalitate, considerandu cum-ca dinsulu — forul de casatiune — numai in acele casuri este chiamat a decide, cari se afla espresu enumerate in procedur'a civila, a supr'a volnicielor judecatorielor de prim'a instantia comise in contra legei de nationalitate nu se sente competitente a decide.

Va se dica: judecatoriele de prim'a instantia nu sunt detorie a respectá legea de nationalitat, ca-ci pre ele nu le pote trage nime la respundere.

Si asié on. camera amu ajunsu acolo cu legea de nat. in catu neci chiaru judecatoriele nu se mai sciu orientá, legea de nat. a nascutu cestiune de competitintia intre autoritatati eterogene, ma ni-a dovedit u chiaru cum-ca se potu comite in patri'a nostra astfelu de abusuri si fara-de-legi cari, dupa legile esistinti, nu se potu pedepsi.

Lucru forte siodu intr'adeveru on. camera, inse este asié. Nu pentru aceea am enaratu eu casurile acestea, pentru ca dora asiu tiené a fi cu cale si la locu enumerarea casurilor speciali chiaru la desbaterea adressei, ci, numa d'in motivulu că se procuru si acelora, carii studieza caus'a nationala numai aci in camera, ore-si care orientare despre defetele legei de nationalitate; credu ca neci nu potescese on. eamera că se-i enumera mai multe casuri speciali, de cum-va va fi lipsa, voiu servi cu d'acesteia atunci, candu va fi la ordirea dilei projectulu de lege pentru modificarea legei de nationalitate, care, de cum-va altii nu, noi romanii negresit u vomu subscrive onorabilei camere.

(Va urmá.)

Unirea, neunirea, gr. catholicismulu, gr. orientalismulu etc. etc. etc.

(Capetu.)

Dér' se nu mergemu mai incolo, ci se vedemu, ca din certele escate intre uniti si neuniti in pri-vinti'a radicarei scóleloru satesci, necedendn minoritatea majoritatei, totu din indemnul celoru cu vestminte lungi, a ajunsu lucrulu pre acolo, in catu mai pre totindinea se voru radica scóle comunale, spre scar'b'a si rusinea respectiviloru preuti, ca-ci — Unii si multi — Necum se faca ceva in estu respectu, ba si Catechisiunea introdusa si menata pena la usi'a loru o negligeasa, in catu in urm'a acesti'a decade si impulsulu de a cercetá pruncii scól'a si nevediendu parintii nece unu sporiu, nu se indemna mai incolo ai indemná la invetiatura — Déca si catechisiunea lipsesce dela scolile satesci, cum de se mai si potu ele numi presine scoli confesionale, pentru ca: Cerebrum non habet, ei lipsesce caracteristic'a.

Apoi totu asia stam si cu cercetarea besericeloru in dile de dumineca si de serbatori, in multe locuri; — Caus'a nu o avemu de a o ciutá de catu in D. preuti, carii nu -si organiseaze lucrurile loru parochiale in nece unu respectu, pentru acea si dice poporulu: ce dice pop'a se faci, ce

face pop'a se nu faci — Frumósa si drépta cadentia.

Dér' se revinu la obiectulu din frunte, unde amu amintit, ca Romanii inainte de 1848 nu s'au numit pre sine gr. catholici, gr. orientali, ci Romani uniti, neuniti, de vechi si noui; densiloru li s'a intemplatu, că cum se intemplă Tierei romanesci, pre care unii voitori de reu nu voiesc ai cunosc numele de Romania, ci numai de Principatele unite — si in respectul primu voiesc a aduce unele documente oficiose, care, nu suntu altu-ceva, decatu efluxulu opiniunei publice, recte a numirei adeverate din tempurile respective:

Maria Theresi'a 1773 11/VIII Illustris etc. Parochos G. R. Unitos per varias tam reales quam personales Injurias in Jure et. functione passim turbari ac molestari ex eorum querimonia inteliximus. —

Anno 1728 15/IX-is Indicta & Celebrata Syndodus Vener. Cleri Valachici Graeci Ritus Unitorum etc..

Ioanes Innocentius Klein de Szád Dei & Apostolice Sedis Gratia Episcopus Fogarasiensis G. R. Unitorum, Romae 1747. 9/III-is.

Episcopulu Klein dito Romae 15/VII 1747 dice: Has Considerationes ideo exhibui, ut vestris Dominationibus comunicentur, & videant, qua Via persecutores agant, ut Ecclesiam meam & totam hanc Nationem Unitam opprimant etc. Beatus acerst'a nu se rusineadria a serie si natiunea mea, nu că acum'a, candu unor'a li sfieala a -si visá de numele na-tiuniei sale Romane (??!) necum a scrie séu a vorbi!!!

Carolus VI 1738 21/VIII dice: Episcopumque Graeci Ritus Unitorum roboraverat & constituerat.

Maria Theresia 1758 7/XII, tam et nos ipsi genti Valachicae in promovenda ac confirmanda S. Graeci Ritus Unione etc. (sic) nu Graeco catholico că acum'a.

Josephus II 1781 12/XII, Gravamina monachorum G. R. Unitorum Balasfalvensium etc.

M. Pptus Transilvaniae Gubernium 1810 13/VIII Nro 6997 dice asia: Iteratis precibus Cleri Graeci Ritus non Unitorum de restaurazione Officii Episcopalii etc. etc.

De acestea potendu a infirà mai multe afir-midiu ca, dupa precedinte numele gr. catholicu, gr. orientale suntu numai nesci nomeoclaturi faurite, neusuate că si numele de Vlachu, si ca Ei Romanii sau numit u pre sene in intielesulu religiunariu de Romanu unitu, neunitu, de vechiu, de nou, de Blasianu si de Sibiianu, de si nu in sensulu dreptului istoricu si in sensulu uniformitati.

Este lucru forte reu, candu nescine fauresc róte numai dupa placu, fora de sinóde, nu se tienu de dreptulu istoricu, nu se tienu de canónele SS. parinti, nu se tienu de pravila, si de usurile vechi, de orthodoxy, cu tóte ca orthodoxa este si bese-rica catholica, ba si cele necrescine, (judanii, reformatii inca se numesc ortodoxi si neort.) cu unu cuventu tóte relegiunile mai estinse, si din contra tóte earasi suntu si catholice; asia romanii gr. orientali suntu si catholici, pentru ca in creditia suntu universali; eara romanii gr. c. sunt si gr. orientali, pentru ca ritulu e acelasi; deci cu totu dreptulu unitii se potu numi gr. orientali uniti, că se scape de cuventulu catholicu, devenit u ritiosu prin constituirea sea ab-solutistica. Apoi ce se te mai trantesci si sbiciuli, candu in Blasius se invetia Jura si Istoria besericeasca etc. cea papistasiésca, si totusi striga in contr'a congresului papistasiescu maghiaru din Pest'a, ca le rapesc autonomia, pre care nu o prelege theologiloru loru; prin urmare, déca absolvu theologia, in praxe necum se aplice ceva, déca nece potu enará despre Istor'a besericiei si Dreptulu besericeescu alu Romaniloru, fia uniti fia neuniti. — Asia din ritulu nostru, din consuetudinea Dreptului, Istori'a etc. etc. etc. a besericiei nostre gr. orientali unite séu neunite, va deveni unu Chaos, din care

nu ne voru scôte Ultramontanistii: — din Rom'a vecchia — nece Carlovitulu cu intregu Constantopolu; ci vomu remané că un'a turma fora de Pastorii.

Ast'a neregularitate, ast'a necombinatiune si ne solidaritate se pote vedé mai alesu pre la sate, unde vinu theologii absoluti cu tóte si de tóte sperantiele esprimate si profesate in decursulu cursului theologicu, eara multi, forte multi, déca- si apuca statiunile loru ex professo devinu mai rei că unii fosti obagi, scandalosi, inertii, mogici, etc., in catu mai ca ii intrecu cantorii si curatorii loru, martora este Gazeta nr. 41/72 cu excese popesci, la cari si noi am potea reasuma cateva, din unu tractu numai diumetate bataru, de nu mai multi.

Cercati Domniloru in mai multe comune biserica, scól'a, apoi cum cercetédia ómenii beseric'a, cum frequenteadia pruncii scól'a, spre ce suntu mai aplecati ómenii din comuna in cele religionarie, mai alesu ce atinge disciplin'a religiunaria, si entia sine necessitate multiplicata in contra tipicului, precum: Desele ceremonii, sfestania, miruirea, tienerea lunilor, joilor, si altor'a serbatori etc. etc. etc. si numai decatu veti avé un'a photographia a Dlui prentu concerninte, veti cunósce comand'a si tactica Domnii sale, apoi nu ve opriti a căutá si lucrurile casnice, ocupatiunile Dlui prentu, mai alesu sporiulu si zelulu lui, fia acel'a proclivu chiaru spre sfarnaria, si veti avé tóte, dér' nu credeti relatiunilor officiose, care purcedu mai multu din relatiivitate, ca-ce necumu se citésca vre unii prenti vreo novella, dér' nece unii protopopi nu o facu aceea, decatu ca capeta unele rabate, pre cari le arunca necetite ici colea.

M'am restrinsu la D. prenti, si cu totu dreptulu, pentruca, misiunea loru este inaintarea bisericii si a scólei nóstre romane, precum promulgarea evangeliu, direptatiu, care déca se voru inplini dela acesti apostoli, natiunea nóstra va inaintá forte multu, numai se aiba Dnii prenti atat'a credintia despre reusirea lucrului, catu'i grauntele de mustariu, si déca nu voru dubitá, că apostoli cu celu din evangelia, indracitu séu lunaticu, atunci tóte le voru fi cu potintia; ince indesiertu, ca-ci sperant'a -mi diace totu in cuniu din causa ca, multi, ba mai toti dintr'ensii, se nu dicu din creschetu pana la pitioare, lucra cu omulu că cu o fintia spirituale si nu si corporale, neaducundusi aminte, si uitandusi de exemplulu altoru natiuni, ca se nisuésca a cresce pre omu mai anteu corporalminte, apoi spiritualminte, séu ambele de unadata, si se stradescu mai antau a-si aduná materia destula, apoi a acitá foculu, séu cu altu cuventu, densii pregatesc poporulu numai pentru ceealalta lume, eara asupr'a v. etii acesti'a pucinu séu de locu nu-i facu atenti, apoi densii -si spargu granariele, că se le faca mai mari. —

Multu, forte multu aru poté densii ajutá natiunea asta decadiuta cu influenti'a loru, precum facu prenti altoru natiuni, dér' la noi de acelias pucini, forte pucini se afla — precum nu s'a aflatu nece inainte de 1848, incatu natiunea Romana n'a castigatu dela densii nemica alt'a, decatu superstitioni, intunerecu, obscurantismu, nepasare etc. pentru ca suntu infalibili, alesi pre viciatia, incatu, déca potu face unu hataru celor mai mari, nu'i misca nemenea din statiunea loru decatu celi 4 séu 6: insi. —

Mi finediu scrierea cu acelu adausu, ca nece particularii, nece chiaru congresulu besericescu n'ar' avé acuma dreptu de a fi unitii ceea ce recomanda nesciue in Gazeta nr. 33/72 ca se se compuna unu ritu Romanescu fora de involirea si a neunitiloru, si pre acela se lu sanctionedia Pap'a dela Rom'a, pentru ca le suntu destulu cele 4 puncte din punctulu unirii anului 1697 ca parete despartitoriu, la care ordinariatulu unitu a mai adausu buna óra intre altele, cumu e nedespartirea casatorii pentru adulteriu etc. etc. etc. in contra sinodului ecumenic din Florentia din 1437, in contra SS. canone, in contra legii si disciplinei besericei de ri-

tulu Grecescu, in contra autocefalitatei besericii romanesci, ba in contra cuventului; Salvo manente Jure et consuetudine Ecclesiae nostrae Graeci Ritus, si a mai multoru Bullae Papali, si rescripte imperatesci. Inse tóte astea suntu afacerile congresulu mixtu besericescu; **dér' se-racu congresu!** óre ce forma vei ave tu, **canduva**, cu aluatulu plamaditu, **sub rosa**, acum de vreo cateva lune in Blasiu!?! —

La „Confederatione Latina“ din Macecat'a arata romaniloru calea, ce au se urmeze pentru a scapá de pericolul desnationalisarii si trage atentie junimeei cu urmatoriu articlu:

Misiunea Romaniloru.

Amu arestatu alta data ca romanii sunt Polonii lumei Latine. Si ei au fostu facuti in bucati si impartiti intre Turci, intre Rusi si intre Magiaro-Nemti.

Venindu, pentru unu scurtu timpu de ani, puciencu norocu in man'a latiniloru, acesti-a au isbutitua dă romaniloru libertate si ai face independenti si a le restitui de la Rusi'a o parte d'in Basarabi'a. Romanii ince ademeniti de insielatorie fagaduinti au cadiutu in curs'a intinsa loru si s'au dusu se-si alega unu principe in Germania. Noi amu plansu atunci pre romani, pentru ca ori catu de nemerita ar fi potutu ei face alegerea unui neamtiu, acestu-a are detorie care-lu lega de maic'a-patria; si déca elu le-ar' nesocoti, dreptu omagiu patriei sale adoptive, s'ar aretă tradatoru patriei sale natale, precum tradatoru ar fi catra viti'a sa unu principe Latinu care ar necunosc pana intrat'a pre maic'a-patria, incatu se servesca interesele unui poporu de rasa straina, ce l'ar fi chiamatu la tronu. — Cu tote aceste Bernadote si Murat, spre a servi politic'a tierelor, pre cari au isbutitua se le aiba in man'a loru, au facutu causa comuna cu inimicu Franciei si au vestejitu laurele cascigate d'in inceputu si istoria i-a judecatu cu asprime. Dar' spre onoreala lealitatii nemtiesci, nici unu principe n'a deservit interesele tierelor sale. Astu-feliu a fostu preste potintia de a dobendi de la Anglia macar o buna midilocire in catastrof'a d'in urma in care s'a cufundatu Frauci'a. Ca-ci Regin'a a avutu de barbatu pre unu Coburg si are pre fetele salé maritate in Germania. Acést'a esplica grigea cea mare ce -si dadea Marea-Britania pentru a impiedecá Europ'a de a interveni in favorea Franciei.

Gladstone liberalulu, ministrulu principiloru Germani, trebuia se servesca in tresele germane; si Spania a fostu se cada in aceea-si cursa, de care nu scapă, de catu deschidiendu o papastia unde a fostu precipitata Francia prin nenorocitele intrigii spaniole. Romanii liberi sunt pucieni si sunt incungurati de trei mari imperie. Nu numai nu potura se libereze pre alti romani sclavi ai imperielor invecinate, déca sunt nesiguri pucienii liberi de a remané liberi. Acést'a e o positiune dorerosa d'in care trebue a cerca se iesa.

De lantiurile cu care sunt legati romanii, de mai malte secole, lumea n'a sciutu nimicu, precum nici de faptele loru eroice. Soldati vertosi precum sunt romanii, omeni de ordine, morali si laboriosi necorupti — cum sunt cei mai multi d'intre europeni de eccele civilisatiunei — virtutile loru au servit a illustrá imperiele Rusiei si ale Austriei si a face se se uite cu totulu nobil'a loru natiune. Inse-si aceste doue Imperie, pentru catu-va timpu, si-dedera aparintia de a deplini o opera bine-facutoria, pre candu in fapta i impilara indata ce scapara de Turci, cari fusesera adese-ori mai pucinu asupratori decatu liberatorii crestini. Itali'a mum'a-patria i uită seculi intregi, fiindu-ca erau departati de beseric'a Romana, care combatu semi-lun'a pentru interesulu intregei crestinetati: pentru cestiunile unoru prenti greci, beseric'a se desbinà in Occidentală si Orientală, romanii mai aprope de Constantinopole au remasur incurcati in beseric'a gréca; ceea ce i facu se fia uitati, spre marea loru dauna, de catra Occidente si prepara acele funeste incalzari a asie numitiloru Fanarioti, o casta mai rea decatu baronii nemti, pentru ca este lipsita de cavalerescele virtuti teutonice suplinindu lips'a loru cu mintiuni, cu insielatiuni si cu impilara cea mai rea a poporelor. Si dintr'insii (fanarioti) se tragu unii boeri actuali, straini de tier'a loru si dusmani jurati ai libertatii si unitatii romane. Acum'a Itali'a este descepta si contandu in trecutulu seu, gasesce ca o semintia a sa jace pre malurile Dunarei, amenintata de poternici, desbinata, serva si impilita! ..

Dupa ce s'a emancipatu Itali'a Occidentală trebuie se se elibereze si Itali'a Orientală, care este Romania, Inse acesta Italia Orientală trebuie se-si desfasuri virtutile sale barbatesci, imitandu pre Itali'a Occidentală: trebuie se-si insutesca actiunea sa pentru a sfaramale sale lantiuri; trebuie că se fia faptorulu principalu alu fitoroi confederatiuni latine, esercitandu intre tote ginte latine o nebosita propaganda. Fia-care teneru romanu se devina unu Petre Eremitulu alu vechilor cruciate, pentru a pregati Santa Cruciata, din care se va nasce Unitatea Lumei Latine. Romanii au se se dissemineza intre tote natiunile latine si in acelasi timpu dedandu-se studieloru se se aplică a cimentă antică inrudire, a chiamă natiunile sorori la concordia si a le induplecă cu exemplulu loru despre pericolele ce aterna pre capulu si despre necesitatea intrunirei latine la Capitoliu — singurulu medilociu de a scapá viitorulu si de a restatornicie, pre catu sta in potintia asta-di, marirea patriei. Acea cruciata nu trebuie se fia violenta si turbata ci pacienta si rationala pentru scopulu umanitaru si santu ce lu are in vedere — intocmai că si anticele cruciate ale occidentului. Europ'a nu poate stă nepasatoria la renascerea romana, pentru ca ea ar' ave o sentinela incercata a civilitatii in partea Orientalui. De siguru Europ'a ar' deveti o expresiune geografica, indata ce marea Germania s'ar redică: adeca indata ce s'ar incorporă imperiulu Austriacu cu Germania Prusaca. Acestu-a-i unu viitoru problematic; ince o alta Sadova ar' face, că se fia o realitate istorica. Esistentia imperiului Austro-Ungurescu este o necesitate de vietia pentru Europ'a: findu ca intre Germania si Rusia sta o a treia mare imperatia, care, déca s'ar reussi a impacă variabile sale nationalitatii, ar' deveti mai tari decatu nu era inainte de Sadova. Inse spre a se face acést'a nu-i decatu o singura cale: libertate si egalitate pentru diferitele nationalitatati. De siguru Vien'a, legătura secularu alu Imperiului, nu va voi nisi o data a se cobori se fie unu modestu centru de provincie, trecundu sub domnia Prusiei. De siguru Ungaria nu va voi se aiba de vecini pre prusienii, precum nici nemtii d'in archiducatulu Austriei. Spre a impiedecá acést'a nu credemu, că este nevoie că ea se urmaresca politic'a de asta-di de absorbire magiaro-tedesca. A tacé ca este o prepotentia nejustificabile, e mai reu — o sorginte dc mari pericule pentru Imperiulu acestu-a asié de slabu in intru: si i destulu de o eventualitate spre a-lu espuna la orina sigura; acesta slabitiune interna a Austriei au cufundat-o la Sadova.

Ori catu de valorosi si bravi aru fi Maghiarii, de si sunt poporu mai multu de catu cavalerescu, ei sunt in numeru neinsemnatu in comparare cu Romanii; si cifra loru e de totu mica facia cu romanii si cu slavii la olalta si caru asta-di sunt impilati. Victori'a, cu tactic'a moderna, nu mai este de partea celor incercati si de antica valoare, ci aceloru-a, cari au numerulu; e destulu a se numeră pentru a mesură sortii unei campanie in diu'a de asta-di.

Déca diversele nationalitatati ale imperiului ar fi nu numai cu numele, ci in adeveru libere, cine poate spune catu de mare ar' deveti poterea Austriei? Ea poate a se teme de o parte de Germani, de alta parte de Rusia. Avant-guarda despre Rusia sunt Romanii, poporu latinu: voiesce Austri'a se aiba unu bulevardu tare? Voiesce acést'a si impreuna cu ea tota Europ'a? — atunci trebuie că Romanii prin originile loru latine, cu tota necontinuitatea teritoriului, se intre in Confederatiunea latina. Cu acést'a nu va ave ore Austri'a padita frontari'a sa de catra totu Occidente latine? Atitudinea sa eciuivoca, scopurile sale de agresiune contra Romaniei, unde o impinge, voru dace spre daun'a sa la o alianta Russo-Romana — infinitata si ajutata de populii slavoni d'in totu imperiulu.

Si chiaru déca Austri'a redimata pre Germania ar reusi a-si intinde cuceririle sale pre Dunare, ore n'ar fi ea de a pururia vasala imperiului germanicu prin care ar dobendi aceste intenderi teritoriale? Uita-te ca ce i-s'a templatu in Danemarcă aliandu-se cu Prusia? Destulu de bine s'a disu, ca e mai periculosă amicitia de catu chiaru dusmani'a lui Bismark. Anglia atatu de gelosa de Rusia nu ar'trebu se privesca si ea cu simpatia unu bulevardu latinu in Orient.

Dér' romanii voru face d'in capulu loru si actiunea loru va isbuti mai bine a induplecá Europa, totu-de-un'a fricosa si necutesatoria.

Press'a romana a inceputu unu activu apostolat in favorea confederatiunei propuse de noi. Aseminea „Alianti'a Latino-Rusa are pre unu generosu francesu Robin, care poate se deschida calea

unei propagande latine in Francia, tiera leste de inflacaratu si in care noblige pasiuni si facu drumul cu taria. Cele mai nepasatorie tiere latine sunt Spania si Portugalia, inse acolo sunt doue popore ce avura unu tempu de marire in lume si cari sunt ambitiose de a o redobendi; nici ca potu se ajunga la aceasta altu-feliu de catu rediemendu-se pre rasa. Posesiunile loru afara de Europa si standardul pre mari, voru recascigá stabilitate, din diu'a ce cele cinci standarde voru forma unul potenricu pre culmea capitolului cu poteri unite: „viribus unitis.“

In Itali'a vedemai bine de unu anu de candu amu arboratu acestu santu standardu alu confederatiunei, o mana de romani in Venetia cu o foia periodica Propaganda scrisa in diversele limbe latine desvoltandu-se in pucienu tempu si asumandu misiuni de a netezi calea spre sant'a intrunire latina; si noi amu propusu academia latina cu scaunulu la Rom'a, care prin scientia se intrunesca tote intelligentile natiunilor latine si deca in Congresulu scientificu, pre care Mamiani, vre se-lu deshida la Rom'a, majoritatea ar' ave barbati si inspiratiuni latine, s'ar prepara acelu congresu panlatinu politicu chiamatu a discuta in forma publica basele pacului federal care ar trebui se fie pentru Europa gagiu de ordine, de stabilitate si de progresu.

Se lucramu deci toti cu anima in domnulu si vomu reusi in aceasta unire combatuta asta-di de presupuri pucienu rationabile si de temeri straine; detori'a nostra este de a creá opinionea latina d'in care se va nasce consciintia latina si apoi unitatea politica a lumiei latine!

Cronica esterna.

La Situatiunea Italiei face „l' Avenir national“ urmatorele reflexiuni reproduse in „Rom“.

Italia celebrá a doua aniversara a lui Romei in posesiune si a caderii puterii temporale, doue evenimente cari fura salutate cu bucurie de tota spiritele luminate din timpulu nostru. Nu s'au uitatu fustele prevestiri ce urmara dupa marele cataclismu alu bisericiei. A doua di dupa intrarea trupelor italiene in legitima-le capitale, clericalii anuntiau b'unu tonu profetic ca Francia avea se'si renouiesca crim'a din 1849 si se sugrume din nou dreptulu la Roma, apoi Bavaria trebuiea s'alerge in ajutoriul succesorului lui Santu-Petre, mai tardi s'au anuntia apropiarea armatelor austriace, ensa-si Rusia fu pusa 'n scena si, candu vediura ca nici ea nu se misica ca si cele-lalte state dise catolice, falsii profeti inventare faimosele note diplomatice pe care tota cabinetele Europei aveau se le adreseze colectivu Italiei imarmurite. Mai tardi se pretinse ca marile puteri aveau se 'si chiame ambasadorii din Roma si ca astufelu, print'unu felu de carantina diplomatica, aveau se'si arete dispretilu ce simtiau pentru nouu edificiu italiano.

Doi ani trecu de candu aceste neesactitati fura publicate de pres'a catolica, si Victor Emanuele e totu la Quirinalu, pe candu Piu IX, liberu in Vaticanu, se consola de distrugerea puterii sele temporale vediendu respectulu cu care regele Italiei impresora autoritatea'i spirituale. Cu totu repausulu de care se bucura adi, Italia e pre prudinte ca se uite ca totu mai are inamici ascunsi, cari aru vrea s'o vedia redusa din nou a nu fi de catu ua expensiune geografica. Astu-fel, dupa exemplul celei mai mari parti din Europa, ea consacra acelei mari lucrari, care pare ca da de mai nainte ua cruda desmintire sperantilor amicilor pacii sperantie incuragiate pote pe nedreptu de resultatul arbitrajului din Geneva.

Italia 'si reorganiza fortile militari si se prepara pentru eventualitatile viitorului. De mai multi ani implinesce aceasta sarcina, si deja 'ncepe a fi satisfacuta de reformele ce-a operat in armata si 'n veniturile ce si'a agonisitu. Astadi, dec'aru fi atacata aru puté dispune de 653,000 omeni: in 1873 va ave 695,000, in 1874 va ave 754,000 si 'n Octobre 1875 va ave 780,000, cifra mai multu de catu indestulatore pentru apararea teritoriului seu. Din cei 653,000 soldati, ce pote pane in linia, 333,000 suntu pe deplinu instruiti si disciplinati, 163,000 au cate 40-90 dile de instructiune si 126,000 n'au de catu ua 'nvietiatura militaria incompleta. Fortile deru i se potu considera ca suindu-se la 300,000 escelinti. Aceasta armata e cu abundantia aprovisionata de puseci, ce se potu compara cu avantagiul celor mai bune arme din

Germania si Francia, pusica Wetterli, pe care o fabrica ea ensasi in proportiuni superioare trebuintelor sale.

Cavaleria italiana, a carei reputatiune dateza de multu, nu lasa nimic de dorit, nici in privint'a cailor nici in privint'a instructiunii, disciplinii si curagiului: la trebuita se pote radica la 100,000 cavaleri, cifra mai considerabile de catu a celor mai multe armate din Europa. S'a imputatu armatei italiane ca n'are ua artleria de campania indestulatore si ca neglige formarea unei artilerii de fortaretie si de asediu. E adeveratu ca 'n 1866 nu posedea de catu 80 batterii cu cate 6 tunuri, astazi ense numera 100 baterii cu cate 8 tunuri, cea-a ce represinta enorme sparue de 320 tunuri, dintre cari mare numera de otieu si 'ncarcandu-se pe la culata. In depozite mai esiste unu mare numru de tunuri destinate pentru mobilisarea trupelor militielor provinciale, si arsenalele care se marira de curendu lucréza ne'ncetatu, supt directiunea oficiarilor de celu mai naltu merit, la urmarirea progresului artilleriei francese, englese si germane. S'amintim apoi ca guvernulu, la 'nceputulu acestui anu, a facutu comande forte 'nsemnante la fabrica Krupp si la mai multe mari stabilimente francese. Nouu proiectu de lege pentru reorganisarea armatei declara ca companiele de artlerie ale militielor se voru puté transforma 'n baterii de resbelu. In fine unu creditu de 4 milioane s'a afectat pentru fabricarea de noue tunuri, alu caror modelu se pastrá anca supt mare secretu de autoritatate italiana.

Admitendu c'armat'a lui Victor Emanuele nu coprinda 'n acestu momentu de catu 300,000 omeni presinti supt drapele, c'ua disciplina s'au instructiune 'ncercata, cu 800 guri de focu, proportiunea aru fi de 2.66 tunuri la 1000 omeni. Aceasta proportiune se va radica 'n curendu la 4 tunuri pentru 1000 de omeni, ca 'n armata germana si armata francesa, far'a mai vorbi de marea artleria, mitraileuse etc. In fine marin'a italiana represinta unu efectivu care 'i permite se reclame alu treilea rangu intre marinele Europei, dup'a Engliterei si a Franciei.

Aceste consideratiuni le credemu de ajunsu spre a areta amicilor acestei jude si simpatici natiuni ca n'au nici unu cuventu se se 'ngrigésica despre viitorulu militaru alu Italiei.

Constantinopol, 30 Septembre. — Consiliul ecumenic a declaratu biseric'a bulgara ca schismatică. Actulu schismei s'a citit ieri in biseric'a orientale din Fanaru. Unu singuru membru alu conciliului patriarchiei din Ierusalim a refusatu se suptsemne actulu. („R.“)

— Conflictul turco montenegrano amenintia prorunpere, ca-ce Mithad pasia demanda a se trage cordonu militariu in giurulu Muntenegrului, mai restéza se se dechiare Muntenegru in stare de blocada si conflictulu erumpere in flacari. Pana eri erau numai două batalioane Nizam la margini, s'au mai adusu si adi e Muntenegru cernutu de 6 batalioane. Se crede inse ca Mithad pasia va cadé si er' vine Mahmud pasia, ca-ce sosulu rusu gen. Ignatief misca tota ca affer'a se se compuna pe calea pacii si cu midulocirea diplomaticei.

— Constitutiunea lui Bismark, care circula dupa „Observatoriu“ si „curirulu romanu“, si pune pe imperatulu Germaniei imperatru alu Europei in fruntea regilor si statelor si face unu consiliu amfioniticu cumpusu din toti suveranii confederatiunii europene (monarchice nota bene) care se reguleze tota cestiunile comune, impartiesce statele mici la cele mari si da pe Turcia in Asia, er' Turcia europeana o da Rusiei pentru provinciile germane de catra Baltic'a. E curiosu si totu probabila existint'a unei constitutiuni Bismarkiane, care numai de latinismulu occidentalnu nu se atinge pre candu statele dunarene le combina cu Austro-Ungaria. Se pote se se fi facutu intelegeri la Berlinu pentru o astfelu de constitutiune amfionistica?

 „Societatea de lectura romana din Clusiu“ - si va tiené adunarea generala amanata in I-ma Novembre s. n. a. c., la care suntu rogati toti Domnii membri a se infatiosia cu atatu mai ver-

tosu ca-ce cu asta ocasiune voru fi unele obiecte de pertractatu, la care se recere, ca celu pucinu 2/3 a totalitatei membrilor se fia de facia. —

Clusiu in 20 Oct. 1872. Comitetul. —

Nr. 6767/civ. et 1872.

3-3

Publicare de licitatiune.

Pre temeiu decisiunei tribunalului regescu din Lugosiu d'to 21 Septembre 1872 Art. 6767, se face prin acésta cunoscutu tuturor, cumca in 2 Noemvrie a. c. si in urmatorele dile se voru vinde la licitatiune publica pre langa bani gat'a totudeuna la 9 ore inainte de amédi lucrurile miscatiorie ce se tienu de lasamentulu repausatului Iova Popovits, fostu locuitoru si comerciant in Lugosiu precum mobile, haine, vinuri, etc.

In specie se face cunoscutu, cumca totu atunci se va vinde prin aversiune séu cu radicata si intregulu (per Bausch und Bogen) si negotiatoria séu bolt'a de speciaria, respective marfa mestecata, ce se afla in boltă.

Pretiulu eschiamarei va fi pretiulu inventariului, care in privint'a dughianului (la noi dughianej) face sum'a de 17835 fl.

In privint'a acestei sume se cere depunerea vadiului de 100%, conditiunile mai de aproape pentru casuri, candu se ar' vinde dughianulu cu radicata si intregulu se potu vedé la domnulu advocatu Dr. Ioanu Majoru, ca curatoru alu acestui elasementu.

Totu de odata se face cunoscutu, cumca de nu se va puté vinde dughianulu cu intregulu, marfurile se voru vinde cu bucatu totu la acésta licitatiune si cumca licitatiunea se va tiené in cas'a repaosatului Nr. 10, ce e situata langa edificiula comitatului.

Din siedint'a tribunalului regescu din Lugosiu ce s'a tienutu in 21 Septembrie 1872.

Alexandru Makay,

Presiedinte.

Inandy György,

Rectoriu.

In contra orce tuse invecita, regusala, inflamare, dureri de peptu, dureri de gutu si tuse magaresca, prin partile sale constitutive, care nu le mai copteaza altu syrupu, midilocul celu mai sigura e

Syrupulu albu de peptu de plante

de

Dr. med. Hoffmann.

Pentru Brasov a tiene depositu in sticle à 2 fl. si 50 cr. d. I. B. Popoviciu, la „Canele albu“. 1-

Indreptare: In nr. 36 a. c. alu Gazelei unde se scrie despre map'a lui Bordeaux, a remasu afara din fine intielesulu Articulului unde se dice: la care asteptam respunsu ca opinione dela corporile profesorale, si apoi in cointelegerile cu ordinariatele (aceasta a remasu afara) — Siepte — se elaboréa unu planu uniforme de investimentu, adunanduse anuatiu in un'a conferintia quasi investitorésca, ca unu midilociu eficace in contra indiferentismului investatorescu national, ba se dicu chiaru si natiunale religiunaria, ca-ci parieteles despartitoriu stă numai din 4 puncte bagatele, pre care Excelentele nostru barbatu, in scrisórea sa convocatória de conferintia unita din Alb'a-Iulia pre 13-14/III 1871 pre tare lea lamurit (apoi urmedia in Articulu) Hei! divide & impere etc.

I u —

Cursurile

la bursa in 22 Oct. 1872 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 14	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 "	64 1/2 "
Augsburg	—	—	106 "	75 "
Londonu	—	—	107 "	65 "
Imprumutulu nationalu	—	—	64 "	90 "
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	70	—	"
Obligatiile rurale ungare	—	79	50	"
" temesiane	—	78	50	"
" transilvane	—	77	—	"
" croato-slav.	—	—	—	"
Actiunile bancei	—	955	—	"
" creditului	—	329	80	"